

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0907
(212) 227-4125
УНІОС: (201) 451-2200
(212) 227-5250

PIK XC Ч. 79. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 28-го КВІТНЯ 1983

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 28, 1983

No. 79. VOL. XC.

Проф. Б. Сацюк іменований деканом академічних справ

Шампейн, Іл. (Д. Штогун). — Ше при кінці минулого року проф. д-р Богдан Сацюк, відомий студентський діяч та колишній голова СУСТА, став першим українцем в ЗСА на становищі декана університету. На початку серпня минулого року президент Міжамериканського університету в Сан-Жерман, Пуерто-Ріко, іменував проф. Сацюка, до того часу голову Департаменту гуманістичних наук, деканом академічних справ того ж університету, щоб передав в його руки керування всією студентською політикою університету, що дорівнює посади віце-канцлера академічних справ в інших американських університетах. З цієї нагоди стічний часопис "Ель Мундо" в Сан-Хуан у числі з 23-го серпня 1982 року відзначив д-ра Сацюка, як "особу дня", поміщуючи його світліну та вістку про іменування його на вищезгадані посади разом з світлинами таких особистостей, як Матті Тереса, Джеймс Брейді та Александер Гейг.

Проф. д-р Б. Сацюк

Проф. Сацюк народився в Дубні на Волині 1941 року в родині Олексія та Марії (з дому Чучмай). Його батько, юрист і відомий український письменник та співредактор журналів "Літвари" в Австрії, "Пороги" та "Овід" в Буенос-Айресі, помер у відносно молодому віці, проживши всього 51 рік.

Середню освіту здобув (Закінчення на стор. 4).

І. Хомко 13-ий раз переобраний на голову Пасейкської Округи УНС

Пасейк, Н. Дж. (В. Марушак). — В суботу, 19-го березня ц.р., тут в Українській Центральній відбудові Річні загальні збори Округи Пасейк. Іван Хомко, голова Округи, відкрив Збори, вітаючи присутніх членів, відділових урядовців, головного секретаря УНСОУ Володимира Сохана та старшого обласного організатора Василя Оріховського.

Іван Хомко

Зборами проводила вибрана Президія в складі: Василь Мочула, голова, і Василь Марушак, секретар. Після відчитання порядку нарад, який прийнято без змін, В. Марушак відчитав протокол з минулорічних зборів. Протокол прийнято.

В. Мочула попросив до звіту голову Округи І. Хомка і він подав обширний звіт з діяльності Округи та організаційної праці поодиноких відділів. Округа виповнила свою квоту на 62.4 відсотка.

Пасейкська Округа є мала, бо складається тільки з п'ятих відділів, але дає поважний вклад в розбудову УНСОУ і до тих успіхів причинилися такі відділи: 42-ий Відділ, секретар Іван

(Закінчення на стор. 4)

А Україна все ще в Росії...

Нью-Йорк, Н.Й. — Широко почитаний щоденник Лонг Айленду п.н. "Ньюздей" з датою 12-го квітня ц.р. у своїй сторінці, призначеній для молоді, подав статтю Тані Копистяк про бандуру та гру на ній. До того залучений рисунок бандури, що його виконала молода бандуристка. Усі її інфор-

мації є згідні з правдою, але... хтось із редакторів додав пояснення, що Т. Копистяк отримала бандуру з України, "яка лежить в люднєвозахідній Росії".

Слід сподіватися, що українські читачі "Ньюздей" зареагують на таке пояснення та напишуть у тій справі листи до редакції.

Відбудеться Панахида і Маніфестація в Ньюарку

Ньюарк, Н.Дж. — Для відзначення 50-річчя штучно створеної Московською голодою облоги України в неділю, 1-го травня ц.р., відбудеться тут заходами Українського комітету при УНКА в стейті Нью-Джерсі Панахида в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, а після неї маніфестаційний похід до середньої школи Ірвінгтон, де в залі школи будуть відчитані прокламації "Дня жа-

лоби" губернатором стейту Нью-Джерсі Томасом Кейном і виголошені промови. Наприкінці будуть схвалені резолюції, які опісля будуть вислані президентові Роналду Регену, членом Конгресу і до Об'єднаних Націй.

Збірка учасників назначена на год. 2:45 по полудні на церковній площі при 719 Санфорда авеню в Ньюарку, а Панахида на год. 3:00 по полудні.

СЛОВО

З НАГОДИ РІЧНИЦІ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ "ГАЛИЧИНА"

Перечитуючи Св. Письмо, ми дивуємося, як багато разів ізраїльський народ, в якому Бог здійснив свій план спасіння світу, мусів боронити свою землю і свою велику спадщину, вживаючи до цього військової оборони чи пригтовляючись до оборонної війни з нападниками. Були це болючі, часто трагічні кончності, в яких також помагав сам Бог, щоб рятувати своїх дітей, щоб боронити мир, правду, свободу і справедливість. В цій історії людства війни є сумним спомином і трагічними подіями, а при тому свідомством про нашу грішність, яка проявлялась у злоби, ненависті, самолюбстві, загарбництві і жорстокості. Слабші народи зі своїми Божими дарами мусили не раз криво боронитись перед хижими наїзниками. Поневолені народи змагались деколи століттями, щоб жити в мирі і справедливості жити вільно на своїй землі. Загроза війни постійно, як тая тінь, йшла по історичних дорогах всіх народів. Тому ІІ Ватиканський Собор, на вигляд постійного жакливого марива внос у світ, сказав своє слово науки: "Отож, доки існуватиме загроза війни і не буде відповідної міжнародної влади, забезпеченої успішною силою, доти не можна буде відмовити урядам права на слушну оборону, якщо будуть вичерпані всі засоби мирової угоди... Але інше діло вести мілітарні акції для слушної оборони народу, а інше — бажати підкорювати собі чужі нації" ("Радість і надія" ч. 79). Є природне право на оборону, чи то для поодинокі особи, чи для народу. Застосування цього права, на жаль, відбуватиметься доти, поки людство не збагне великої правди, що всі ми Божі діти, і що "тут на землі не маємо постійного місця, а до вічного прямоємо" (Євр. 13, 14).

До чого звертаю ці мої слова? В останній світовій війні зударились між собою дві жорстокі сили за панування над Європою та світом, запалили воєнний вогонь на нашій Батьківщині та через довгі роки нанесли їй жакливу руйну. Обидві ці сили проголосували свої несподівані науки про нову людину, про новий лад серед народів, але ні одна з них не оснувала своїх засад на Божій правді. Нагоду їхнього зудару використав наш народ, щоб стати в обороні своєї землі, з бажанням здобути волю і стати господарем у

(Закінчення на стор. 4)

Почалась реєстрація до двомовних шкіл Манітоби

Вінніпег, Ман. — Батьківський комітет сприяв українській мові у Манітобі розпочав кампанію вербування учнів до англо-української двомовної програми на новий шкільний рік 1983-84.

Комітет провадитиме інформаційні зустрічі з батьками, які бажать записати дітей до садочка й першої класи в різних шкільних дивізіях. По дальшій інформації слід зголошуватися до Михайла Іліняка на число телефону 338-7029. Англо-українська програма дає дітям найкращу нагоду вивчити українську мову. Під час нормального шкільного дня, навчання історії, української мови й граматики, мистецтва, фізкультури та музики, відбувається ук-

раїнською мовою; інші предмети — природознавство, англійська мова та граматики, подаються англійською мовою. Департамент освіти в Манітобі переіс огляд освітніх учнів в англо-українській двомовній програмі. Показалося, що учні в цих класах здобувають вміст в обох мовах та в загальному поступають краще в науці, як студенти в одномовних класах.

Морін Гемпел, міністер освіти Манітоби, недавно повідомила, що англо-українська програма буде продовжена до шостої класи. Покищо тільки три західні канадські провінції: Альберта, Саскачеван і Манітоба, дали українцям право на двомовне навчання.

Товариство „Україна“ знову видало пропагандивну брошуру

Київ. — У київському видавництві політичної літератури знову вийшла заходами Товариства „Україна“, яке було створене нібито для втримання культурних зв'язків з українцями за кордоном, 103 сторінкова пропагандивна брошура п.н. „Україна у запитаннях і відповідях". Видавці на вступі пишуть, що „щороку Радянський Союз, у тому числі Український РСР відвідують сотні тисяч іноземних гостей. Їх цікавлять різні сторони життя країни розвиненого соціалізму. У книзі даються відповіді на запитання, які найчастіше ставлять іноземними громадянами."

Брошура поділяється на п'ять розділів: сторінка історії, державний та суспільний устрій; територія, демографія, міста; економіка, зайнятість, добробут; освіта, наука, культура, спорт; Україна і світ.

У передовій статті підкреслено розповсюдження про те, що „перед усім світом Радянський Союз постає, як дружна сім'я народів-братів, які спільно будують комунізм. В багатонаціональній родині до вершин економічного і духовного прогресу піднімається Радянська Україна — одна з 15 рівноправних суверенних республік СРСР — першої у світі єдиної союзної держави робітників і селян, створеною волею народів

30 грудня 1922 року". У дальшому фальшивини ки Сторінки історії України Станіслав Ефимович Лазбенко і Павел Петрович Орленко, автори тексту у брошурі, стараються догодити своїм хазяям і відповісти на численні запитання, які правдоподібно вони самі поставили.

У розділі „Україна і світ" і підрозділі, тобто запитання „як Україна здійснює своє суверенне право брати участь у вирішенні міжнародних проблем?" автори залучалися у протиріччя, бо це мабуть одно з найтяжчих запитань у згаданій брошурі. Вони дарма покликаються на статтю 74 конституції Української РСР, намагаються якось пояснити підневільний стан України, кажуть, що Україна „має право вступати у відносини з іноземними державами, укладати з ними договори і обмінюватися з ними дипломатичними і консульськими представниками", але це право „Україна, як і інші союзні республіки, здійснює через міністерство закордонних справ Радянського Союзу та посольства та консульства СРСР у зарубіжних державах".

Брошуру масово, без замовлення розсилається на адреси багатьох колишніх вихідців з України і це повинні мати на увазі українці на поселеннях.

ШУЛЦ ЗУСТРІЧАВСЯ З МУБАРАКОМ

Каїр, Єгипет. — Державний секретар Джордж Шульц зустрівся з президентом Єгипту Хосні Мубараком, Шульц сказав, що коли він розмовлятиме з ізраїльськими, а відтак з ліванськими, „Я надіюся провести небагато часу, передовсім, вислуховуючи їх", перед тим, як подавати американські міркування розв'язання проблеми виведення всіх чужинських військ з території Лівану.

Шульц також сказав, що президент Мубарак і президент Реген мають ідентичні погляди на „негачне полагання і важливість очищення Лівану від усіх чужинських військ, якщо хтось хоче дійсно дійти до розв'язання в такий спосіб, щоб воно було тривалим і

визнавало необхідність суверенітету Лівану і його здатність керувати собою". Американські офіційні особи заявили, що дальше перебування в південному Лівані ізраїльських військ та військ майора Саада Гаддада, колишнього офіцера ліванської армії, який тепер очолює озброєну Ізраїлем міліцію і контролює територію Лівану, може викликати сумніви про дійсну контроль ліванської території ліванцями, що в свою чергу утруднить виведення сирійських військ та частин Палестинської Визвольної Організації.

Президент Мубарак, явном задоволений переговорами, зустрівся з репортерами, що зробив перший раз після зустрічі з міністром закордонних справ, хоч президент Анвар ель-Садат робив це регулярно.

Мубарак сказав, що єгипетсько-американські відносини „дуже добрі", а переговори з Шульцом про Ліван і Близький Схід взагалі були „дуже корисними".

Ф. Сіновац буде новим

канцлером в Австрії

Відень, Австрія. — Австрійська соціалістична партія назначила міністра освіти Фреда Сіноваца наступником канцлера Бруно Крайського, після того, як вестер австрійської політики повідомив у неділю, 24-го квітня, про свою ре-зигнацію.

Коротка нарада керівництва партії ратифікувала пропозицію Крайського, щоб Сіновац став його наступником канцлера Бруно Крайського, після того, як вестер австрійської політики повідомив у неділю, 24-го квітня, про свою ре-зигнацію.

У неділю після виборів до парламенту, у яких соціалістична партія Крайського втратила більшість у парламенті, якою вона володіла від 1971 року, 72-літній лідер партії здибував країну тим, що з огляду на „поразку", як він висловився, він ре-зигнує.

Крайскі зре-зигнував тільки з посту прем'єр-міністра, затримавши пост керівника партії аж до часу з'їзду партії восени цього року. Цей інтервал правдоподібно

Крайскі дає Сіновацу для того, щоб 54-літній Сіновац, який був також заступником канцлера в уряді, мав час на укріплення свого становища.

Не зважаючи на втрату п'ятих депутатських місць у 183-особовому парламенті, соціалістична партія залишається найбільшою групою в парламенті, здобувши 90 місць. Тепер соціалісти правдоподібно поспробують утворити урядову коаліцію з невеликою партією свободи, яка здобула у виборах 12 депутатських місць.

Сам Крайскі, який є членом чотирисособового комітету партії на переговори про утворення коаліції, є проти включення опозиційної народної партії, яка здобула у виборах 81 місце, у склад коаліції.

Можливо, що складні переговори про утворення коаліції і були основною причиною ре-зигнації Крайського, який хворіє на нирки.

У світі

ПРИМАС ПОЛЬЩІ кардинал Юзеф Глемп остеріг польських віруючих перед можливими безпорядками під час антиурядових першотравневих демонстрацій, до яких закликає підпілля „Солідарності". „Нашим обов'язком є остерігти вас проти небезпеки тому, що коли б не виникли демонстрації, під час них можуть виникнути події, які не входять у плани організаторів демонстрацій", — заявив кардинал. Цю проповідь, виголошену в неділю, 24-го квітня в місті Гізно, на друкувала проурядова католицька газета і передало офіційне агентство преси. Тим часом Лех Валенса був у понеділок на роботі в корабельні у Гданську перший раз після інтерв'ювання. Він пройшов тільки медичний огляд. Йому сказали піти додому, а на роботу прийти на наступний день.

АФГАНСЬКІ ПОВСТАНСЬКІ джерела повідомили з Ісламабаду, Пакистан, що советські літаки, які підтримували великі наземні з'єднання в наступі в західному Афганістані, бомбовими атаками вбили сотні цивільних осіб на головній дорозі втікців до Ірану. Ці повідомлення сходяться з відомостями з дипломатичних джерел про великий советський наступ у західній афганській провінції Герат. Вісті із східного іранського міста Машад говорять, що советські літаки розбомбили 35 афганських сіл на захід від Герату, столиці афганської провінції тієї самої назви, вбиваючи щонайменше 1,500 цивільних осіб та зруйнувавши понад 400 домів.

ДЕКІЛЬКА ВІДОМИХ турецьких лідерів заявили, що вони очолять політичну діяльність своїх партій, коли 16-го травня увійде в силу урядовий закон про відновлення діяльності політичних партій. Перед тим урядове повідомлення в неділю, 24-го квітня, говорило, що діяльність партій буде відновлена, але не буде дозволено колишнім провідним діячам цих партій повернути до політичної діяльності.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ГРЕЦІЇ Андреас Папандреу остеріг, що переговори про майбутнє американських військових баз у Греції не зможуть продовжуватися, поки не буде осягнуто угоди про „дві вирішальні проблеми" — тривалість договору про бази та американські зобов'язання не порушувати рівноваги сил в цьому районі. У короткому телевізійному виступі, який був присвячений особливо для ЗСА, Папандреу заявив, що „невідсміним правом грецького уряду є припинити дію якої-небудь або всіх американських військових баз там, де цього вимагають національні інтереси Греції".

СОЦІАЛІСТИ ПЕРЕМОГЛИ В ПОРТУГАЛІЇ

Лісбона, Португалія. — Соціалістична партія Маріо Соареса здобула перемогу в загальних виборах, які відбулися в Португалії в понеділок, 25-го квітня, але не зуміла здобути абсолютної більшості у 250-членному парламенті.

Результати виборів показують, що 58-літній лідер португальських соціалістів Маріо Соарес, який був уже двічі прем'єр-міністром між 1976 і 1978 роками буде змушений шукати союзу з партіями на право від соціалістів.

Згідно з обрахованими голосами в трьох четвертих виборчих округах, соціалісти отримали 35 відсотків голосів у порівнянні з 28 відсотками здобутих соціаліст-демократами. Комуністи отримали 18 відсотків голосів, а християнські демократи 12 відсотків.

У своїй заяві після виборів Соарес без вияву великої радості заявив, що соціалістична партія „тепер володіла надіями мільйонів португальців, але без відчуття тріумфу". Соарес також сказав, що його пар-

тія не буде старатися утворити уряд меншості, а проведе референдум серед своїх понад 60,000 членів, щоб вирішити в яку коаліцію їй вступити.

Найправдоподібнішою комбінацією, щоб заступити правду коаліцію, яка утворила уряд на протязі останніх трьох років, була б коаліція соціалістів із соціаліст-демократами. Це одна з комбінацій, якої покищо не випробовували від часу розпочаті армією доволі мирної революції 1974 року.

Соарес закликав до „терпеливості", роблячи тим самим натяк, що утворення нового уряду триватиме довго, можливо кілька тижнів, якщо не місяців. „Постійна нестабільність не може продовжуватися. Ми не можемо продовжувати жити в тимчасовий спосіб з короткотривалими урядами", — заявив Соарес.

Перспектива іншої урядової коаліції може означати продовження політичної нестійкості в Португалії, яка дотепер привела до зміни 15 урядів від часу революції.

В Америці

ПІДКОМІСІЯ ПАЛАТИ Репрезентантів для внутрішніх справ, перевіряючи працю секретаря Департаменту Джеймса Ватта ствердила, що він допустив помилок, а може навіть зумисно зловживав, дозволивши приватним компаніям, без виразного порозуміння з профспілкою копальняних робітників, видобувати вугілля в деяких копальнях, які вони продавали по нижчій як звичайній ціні, заробляючи на цьому великі гроші. Дж. Ватт буде змушений зізнаватися в Палаті Репрезентантів в цій справі, якщо твердження згаданої комісії покажуться правдивими.

СПЕЦІАЛЬНА КОМІСІЯ, яка займалася студіями публічного шкільництва, зокрема рівнем знання середньошкільників, ствердила, що теперішні учні присвячують більше часу приватним справам, розвагам, спортові й іншим ділянкам, як навчання і підготовці до іспитів. Число студентів, які зацікавлені такими практичними предметами, як домашнє господарство, шоферство та інші, значно збільшилося в останніх двох роках. Число середньошкільників, які зацікавлені підготовкою до коледжів і університетів, зменшується.

ДОШОВА ПОГОДА в північносхідних стейтах ЗСА, зокрема в Коннектикуті, Нью-Джерсі і Нью-Йорку, не тільки наробила великих шкод у сільському господарстві, але і призпінила на один місяць вирощування ярини, яку треба буде спроважувати з інших стейтів. На цьому потерпіла в першу чергу конюшені, які платитимуть більшу ціну за цей товар. Фермери назвали місяць квітень найбільш деструктивним місяцем від неспам'ятних років. Тисячі акрів найкращої землі знаходяться під водою, або лежить облобом з огляду на надмірну вологість.

ВИГЛЯДИ НА ПРАЦЮ для молоді в літніх місяцях дуже мінімальні, заявили федеральні, стейтові і міські реєчники. З огляду на високий відсоток безробіття, частинне переселення багатьох великих компаній до середньозахідних і південних стейтів, брак фондів тощо, утруднюватиме молодим людям у підшукуванні праці. Департамент праці робитиме від себе все можливе, щоб затримати якнайбільше число молоді літом, але фінансові ресурси є дуже обмежені.

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО Ройтерса інформувало, що президент Роналд Реген планує звернутися безпосередньо до американського народу з апелом дати підтримку Урядові в борюванні безпеки в Центральній Америці. Ситуація, яка там витворює вимагас посилення зусиль не тільки Уряду, але всіх громадян Америки, які повинні всіма засобами протиставити реальній комуністичній загрозі і поширенню комуністичних впливів на шораз нові держави Латинської Америки за допомогою Москви і Куби.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН має намір створити новий Департамент торгівлі на кабінетному рівні, секретар мав би змогу брати участь у засіданнях Уряду, щоб таким чином він був краще познайомлений з політикою Адміністрації і не оправдувався пізніше, як це бувало в минулому, що він не знав про рішення Уряду в тій чи іншій справі. Часто трапляються випадки, що Департамент Комерції дає дозвіл на вивіз нездоволених Урядом товарів до комуністичних країн. Очевидно, такий план Президента мусьять ще затвердити обидві палати Конгресу.

БЛИЗЬКІ СПІВРОБІТНИКИ президента Роналда Регена які не бажали бути названими, заявили у розмові з кореспондентами, що існує в Білому Домі побоювання, що Советський Союз, Куба і Нікарагуа планують за всяку ціну включити в орбіту комуністичних держав Центральної Америки також Ель Сальвадор. З тією метою СССР розпочав посилену доставку модернішої зброї для сальвадорських марксистів. Існують також докази, що Нікарагуа висилала до Ель Сальвадору свої добре вишколені військові частини, передягнувши їх у цивільний одяг, як нібито сальвадорських партизанів.

ВІЛЛІАМ КЛАРК, голова Крайової Ради Берзбеки, який перебрав це становище 16 місяців тому, стосує тепер щільком іншу тактику. Він з „тихого" дипломата, який раніше уникав реклами, почав відсувати з передових місць інших найближчих співробітників Президента і потихенько займати передове місце серед осіб, які займаються закордонною політикою і інформацією Р. Регена про події з цієї ділянки. Ріст В. Кларка подивувливий, — кажуть політичні спостерігачі.

І ЮРЧИК

Слово...

(Продовження зі стор. 1)

своїй хаті і на своєму полі. До цього потрібно було створити засоби самооборони як вияв спротиву проти столітньої неволі і рабства.

Минулого року ми згадували постання Української Повстанської Армії, що була всенародною збройною силою у боротьбі проти нацизмів за самостійну державу і своїм героїзмом та жертвою крові на вівтарі любові Бога і Батьківщини творила легендарний прямо епос ще довірою після закінчення війни. В 1943 році у складній воєнній ситуації на нашій землі витворилася нова можливість творення наших військових формацій з модерним військовим вишколом, і постанала Українська Галицька Дивізія, яка під кінець війни стала основою Української Національної Армії як її Перша Дивізія, в склад якої входили воїни з усіх українських земель. Продовжуючи славу традицій Українських Січових Стрілців, на зміну батькам йшли їхні сини, щоб з поміччю св. Юра і Пречистої Матері „підняти червону калину” — символ потоптаної нашої Батьківщини. Їхня ціль не була будувати „нову Європу” чи служити новому нацизму, а у слушний час на згадища обидвох імперій творити свою нову державу. Про це виразно говорять історичні документи і знають ті, проти кого ця військова частина була поставлена.

Цього року клонимо наші голови перед тими, що в молодечому запалі голосились добровольцями, щоб здобути для свого народу те, чого століттями не змогли здобути для своєї Батьківщини їхні батьки і прадіди. Багато з них віддали своє життя на фронті у бою під Бродами і по різних країнах свого відступу на Захід. Перед собою мали вони єдину ціль — волю своєї Батьківщини, без всякого ворога і супостата в ній. Хоч їхнє становище було безвихідне, вони не захитались до останку, і це змілі оцінити ті, що їх гуманно прийняли в свій полон. Сьогодні по всіх поселеннях вони дали є прикладом вірності Україні, любові до неї і своєї вірності найвищому ідеалу, за які вони боролися зі зброєю в руках.

Був би нікчемний нарід, коли б не шанували своїх героїв, своїх воїнів, що хотіли для нього волі, щастя і добра і за це готові були віддати і своє життя. Кожний народ буде пам'ятати для загинулих у війнах; у кожній державі є пам'ятники „Невідомому Воїнові”; кожний нарід згадує з вдячністю тих, які дали себе в жертву за нього. Робім це постійно і ми, які робили досі. Нехай згада про Українську Галицьку Дивізію живе постійно з нами як велике свідчення наше перед народами, що ми прагнемо волі, державності і за це готові на найбільші жертви, щоб правда, справедливості і мир були і на нашій землі, яку дарував нам Бог. Згадаймо ширими молитвами усіх загинулих за волю України і її Церкву. Працюймо так, щоб їхня жертва не була тільки спомином для нас, але бажанням здобути те, за що вони загинули. Шануємо великі дні нашої історії, щоб від них учинили: „Пом'янув я дні давні і повнівся з усіх діл Твоїх” (Пс. 142, 5).

Благословення Господнє на Вас!

Йосиф

† Патріарх і Кардинал

Дано в Римі

при патріаршому соборі Св. Софії, дня 15-го квітня, 1983 року.

Концерт...

(Продовження зі стор. 2)

Виконання було бадьорі і з повною вербою. „Косар” Людженка (слова Шевченка) зверну на себе увагу дещо іншою, повільнішою, цікавою інтерпретацією. „Огні горять” авторства Воробкевича-Людженка (слова Шевченка) випав навіть краще. Ця пісня зі своєю глибокою настроєвистістю ніколи не може пройти незамітно в програмі кожного концерту. Всі солісти, як І. Павличка, І. Кушнір, а далі — О. Татунак, проявили себе з додаткової сторони. „Закувала” Ніщинського — цим разом — хорові не зовсім вдалася. Коронаю всього концерту залишилася пісня, яка, хоч і любовна, могла мати навіть і деякі пов'язання з дорогою пам'яті.

тв про Задорожного: це перлина творчості Б. Кудрика, дуже контрастна пісня до чарівної зворушливої поезії Б. Ленко „Часом я тужу за тобою”. Власне ті тихі і ніжні слова в чарі тужливої мелодії, а там громово-розпачливе фортіссімо, то знову лірично-резигнаційне закінчення з мажорним задумливим акордом цієї пісні, зворушують до глибини душі слухача.

Спів „Прометей” нагороджувала публіка ентузіастичними оплесками, які викликали перейшли в бурхливу овацію.

В цілому — це був оригінальний і гарний концерт.

Теодор Терен-Юськів

Чи Ви вже фінансово забезпечили свою старість і відкрили пенсійне konto IRA ACCOUNT в УКРАЇНСЬКІЙ ШАДНИЦІ? UKRAINIAN SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1321 West Lindley Avenue ■ Philadelphia, Pa. 19141

- Кожна працююча людина може вложити на пенсійне konto т. зв. IRA ACCOUNT 2,000 доларів річно.
- Супружжя, в якому працює тільки одна особа — може відкрити пенсійне konto на суму 2,250 дол. річно.
- Пенсійні konta приносять високі відсотки, а вложені сума разом з відсотками є звільнена від оподаткування.
- Це не є запізно відкрити IRA konto на 1982 рік. Якщо відкриєте собі пенсійне konto за минулий рік перед 15 квітнем 1983 р., заощадите на податках, і рівночасно забезпечите собі безжурну старість.
- Ми заохочуємо всіх скористатися з цієї дуже корисної нагоди. Про ближчі інформації прошу звертатися до

Української Шадниці

особисто або телефонічно

(215) 329-7080

Згідно з вимогами Федерального банку, передчасне згрозешлення сертифікатів підлягає частинному обтягненню дивіденди.

Над Райном згадали М. Шашкевича

Ніде на поселеннях і цілком певно в Україні ще не згадали 140-літній ювілей смерті пробудника Галицької України Маркіана Шашкевича. За нашими організаційними й особистими ювілеями, що живучі, це, мабуть, такий „непомітний”, що мало де згадується його відзначати, хоч дата ще перед нами — 7-го червня.

Але знайшлося місце і люди, де вже цей ювілей відзначили і зробили це гідно. Не у Вінніпегу, де пам'ятники і заповідники М. Шашкевича, не по наших семінаріях, де найкраще б годилося такий ювілей влаштувати (хоч віримо, що думають про це у галицьких осередках), але у глухій і забутий східній Франції, де, здавалось би, й українців нема. Українська преса мало пише, а рядовий громадянин з „української Америки” чи Канади, мабуть, і не чув про якийсь український суспільно-культурний діяльність у далекому Страсбурзі.

Вже понад 30 років працює тут український католицький священник о. Павло Когут, що справді такий-то, як і всім своїм розсіяним в кількох областях вірних. Він — організатор щорічних дитячих літніх осель, курсів молоді, ініціатор зустрічей, культурних імпрез, виступів своїх і чужих ансамблів, зв'язковий до наших приятелів — французів, люксембуржців, німців, будівничий українських осередків — в Мексикі, в Лордін, молитовниць тощо, а понад все-відданий пастир для всіх, старших і молодших українців, та тих, які

пристають до нас з симпатією чи через мішані подружжя.

Також майже 30 років працює в цій же частині східної Франції о. Іван Лужецький з осідком у Мецу, але через неугу його душпастирська й організаційна праця послабша; він намірився пише цілі релігійні книги і тим виконує свою священничу службу. Від кількох років співпрацює з о. П. Когутом молодий священник, народжений у Франції, о. Михайло Дубак. Хоч це кілька інтелігентів серед українців у східній Франції, але вони не присвячуються цій праці повністю, а лише принагідно. Вся праця спочиває на плечах священника. Організувати цю громаду, розсіюну кількома родинами по різних осередках, колись важливих гірничих центрах, де наші люди починали свою працю під землею, а тепер майже всі вже на пенсії, не легко. Але витривалість, посвята, власний приклад праці і добре ставлення до всіх людей, дають вислід. Отже допомагають наші добрі люди. Допомогли будувати й утримувати прекрасний осередок у місцевості Мексикі, де відбуваються літні оселі, зустрічі, де є каплиця, перебувають Сестри Службівниці. Допомогли й дали доплатити розбудовувати релігійно-культурний осередок в Лордін, що його співініціатором і головним будівничим є о. П. Когут (поруч відданого о. В. Прийм). Там також перебувають Сестри Службівниці. Чоловіки, жінки різного віку, молоді, що розмовля-

І. Хомко...

(Продовження зі стор. 1)

тим Стейтвоним Дням активісти Округи пізнали більшість союзних діячів Надгальсонської, Ньюаркської і Пертамбойської Округ. Всі спільно роблять корисну працю для УНСОЮзу і української справи. На закінчення свого звіту І. Хомко подякував цілій Управі за співпрацю.

Касир І. Бліха подав, що загальний прихід був 475.48 дол., розхід 226.28 дол., сальдо на день Зборів є 1,396.47 дол. Тому що І. Бліха є також фінансовим секретарем 42-го Відділу, він закликав членів всіх відділів, щоб допомагали організувати нових членів. За Контрольну комісію у відсутності голови звітувала Варвара Тижбір. Вона заявила, що вже 12 років сповняє роль члена Контрольної комісії і радо працює для УНСОЮзу. Відтак дала внесок на утримання абсолютної уступачій Управі. Абсолютно утримано одностайно і приступлено до вибору нової Управи. В голосуванні вибрано ту саму Управу з тим, що Петрові Головачукові, довголітньому фінансовому секретареві 42-го Відділу, надано титул почесного голови Округи, а Анна Макар ввійшла до Управи як вільний член.

Головний секретар В. Сохан привітав учасників наради від Головного Екзекутивного Комітету та склав гратуляції Окружній Управі за виконану працю і перевірив на черговий рік. Описав він розказав про багаторічну діяльність УНСОЮзу, подаючи точні інформації про рух і стан членства, фінанси, працю Видавництва „Свободою” та „Українським Тижневиком”, про Українське Будівлю та Союзівку. В. Сохан згадав про працю УНСОЮзу для вшанування жертв голоду та по спеціальне видання „Українського Тижневика”, 30-ліття „Веселки” і так же 90-ліття УНСОЮзу, яке припадає на 1984 рік, та заохочував чотирі Округи стейту Нью Джерсі спільно відзначити ці річниці.

Старший обласний організатор В. Оріховський звернувся до секретарів, щоб вони поділилися досвідом своєї праці, бо головною ціль для росту УНСОЮзу — це приєднати якнайбільше членів нових членів. Він вказав на деякі труднощі, але при добрій волі і розумінні того, яку роль відіграє УНСОЮз, кожний свідомий українець повинен бути його членом. УНСОЮз є твердинею укра-

їнського організованого життя. В. Оріховський погратулював І. Хомкові за перевірив та передав привіт учасникам від голови Ньюаркської Округи Юліана Баранюка.

Після доповіді забирали слово: В. Мочула, Михайло Тижбір, І. Бліха, І. Хомко, В. Марушак та інші. В. Мочула сказав, що він від доповіді довідався про багато гарних речей, але хотів би краще поінформувати про це, що робить Союз. М. Тижбір вказав, що УНСОЮз повинен виплачувати більшу дивиденду від виплачених грамот, бо це може улегшити організацію нових членів. І. Бліха домагався, щоб членами, які виплатили свої грамоти, а в такому віці, що вже не можуть більше брати забезпечення, дати можливість діставати „Свободу” по ціні, що їх дістають активні члени. І. Хомко сказав, що 90-ліття „Свободи” 50-ліття „Українського Тижневика” і 30-ліття „Веселки” постануться відзначувати чотирі Округи стейту Нью Джерсі. В. Марушак звернув увагу на те, що УНСОЮз добровільно зрікся своєї громадської праці по громадах в користь нових організацій і те добровільне зречення відчуває українське організоване життя.

В. Мочула порушив дві важливі справи: 50-ліття штучного голоду в Україні і 300-ліття звільнення Відня від турецької облоги 1683 року, де українські козаки і Юрій Кульчицький відіграли головну роль.

По короткій дискусії рішення виплатити 50 дол. до Громадського Комітету Голоду і 50 дол. на видання книжки, яка вийшла в Відні. В. Сохан і В. Оріховський дали вичерпні відповіді і пояснення до затронутих дискусій.

Нововибраний голова І. Хомко подякував В. Соханові і В. Оріховському за їх участь у Зборах і привітав вибраного почесного голову Округи П. Головачука та попросив всіх на перекуску, яку приготували: А. Марушак і А. Хомко.

Нова Управа діє в такому складі: П. Головачук — почесний голова, І. Хомко — голова, Г. Клименко — заступник голови, В. Марушак — секретар, І. Бліха — касир, Теодор Ковалів — організаційний референт, В. Мочула — пресовий референт, вільні члени — Анна Макар і Іван Бурний; Контрольна комісія: Павло Войнів — голова, В. Тижбір і Володимир Оліярник — члени.

ють або вже й не розмовляють українською мовою, на заклики отця Павла відгукуються і йому допомагають, бо знають, що це для них. Вони є кушарками і прибиральницями в оселі, майстрами церкви, працівниками в горді, водіями, прислужниками в церкві.

Це ми бачили на зустрічі українців східної Франції у Страсбурзі 26-го березня 1982 року. На залик душпастирства зібралось з різних місцевостей, а навіть із прикордонних осередків з Польщі — Німеччини, Швейцарії і Бельгії, сотні людей потягали, власними машинами чи автобусами. На Архидієцкій Літургії в церкві св. Івана було понад 800 осіб, а до залу в підміському Нойдорфі прибуло ще також понад 700 учасників. Їх усіх о. Павло і його „апарат” нагодував, привітав, тепло зустрів. На обідній гостині, що її вшанував новопоставлений євхарх Владика Михайло Гринчишин, ЧНІ, були й французькі та з інших етнічних спільнот гості. Велику групу становили члени хору із Сарцини, усі німці, що співали нашу літургію. Цей хор, надихненням якого є о. Когут, вбивається справді на гідного конкурента голландського Візантійського хору в Утрехті. Літургію співали чудово, а я вже мав нагоду чути цей хор перед роком на концерті в Римі на пошану Патріарха Йосифа і оригінального програмою „З піснями по Європі”, де німецькі хористи виконували репертуар десятима мовами, при чому переважали українські пісні.

Саме ця зібрана публіка українців з різних осередків, старших і молодих, деякого із запрошених гостей, людей, що в тугітських умовах рідко зустрічаються і чні зустрічі тим більше є захо-

плюючими, становила те людське тло, на якому величаво відзначено М. Шашкевича. А тому що це був місяць березень та що в цій частині української діаспори ще зберігається добрий звичай влаштовувати березневі шевченківські дні, присвячені це зібрання також Кобзареві України, Шевченкові. Небуденність свята вчинив приїзд з далекого Торонто відолий хор „Веснівка”, який дав головну частину мистецької програми.

У по береги виповнений зал, де ще перед півгодинною відбудовою спільного обіді і звідки досвідно за кілька хвилин зникли столи і були розставлені крісла, розпочався концерт. „Веснівка” під диригентуру талановитого диригента Квіткі Зорич-Кондрацької при акомпаньєменті Зені Кушпеті вчисто проспівала „Заповіт”. Після цього хор виконав низку композицій головною на слова Т. Шевченка.

Співачка з Парижу Одарка Мазурик у супроводі музичного ансамблю бандуристів із Сошо проспівала безсмертну Шашкевичеву „Цвітку”, а потім ряд народних і сучасних пісень. Була також рецитация Шашкевичевих поезій у виконанні учасників торонтського хору. Автор цих рядків вголосив по-французькому і українською святоче слово, поєднуючи обидвох народних велетнів й ушанувавши їх заповіті для нас сьогодні, в Україні і розсіянні.

У другій частині виступав знову хор „Веснівка”. Біля сорок молодих співачок, що на цей раз виступили в стилізованих гуцульських костюмах, дисципліновано і ніжно, з витонченою мелодійною технікою, представили публіці цілу гаму українського хорового мистец-

тва — від класичних композицій до сучасних, від народного тужного до веселого репертуару. Деякі речі зааранжувала для хору піяністка З. Кушпета. Виступ дівочого хору „Веснівка” був справді подією для українців східної Франції. Старші були захоплені, бо рідко коли їм приходиться почувати таке виконання української пісні, а молодші ще й тому, що ствердили, який високий рівень може знайти українська музична культура. Маю враження, що цей концерт підсилює гордість і прив'язаність до свого уродженця у Франції українців, серед яких було чимало підлітків.

Як звичайно таку імпрезу закінчують національним гимном, але він прозвучав не так рутинно і банально, як це буває не раз по наших великих осередках в Америці, але вчисто, гордо і піднесено. Співала ціла зала, а недалеко від мене я виразно чув голос і вже зфранцузжену вимову підлітків, що підтягали „Ще не вмерла...”.

Отже П. Когут під кінець

Василь Маркус

Всегромадський Комітет вшанування жертв голоду у Бриджпорті

В середу, 30-го березня ц.р., в Бриджпорті, Конн., в 6-й год. вечора в залі української православної парафії Св. Тройці відбулися сесії, що їх ініціювали Анастолі Фалько, діяч створення Всегромадського Комітету на терені цього міста та околиць, щоб вшанувати сім мільйонів жертв, що загинули від голоду, штучно створеного червоною Москвою в 1932—33 роках в Україні. На сесіях зібрався представники від 12-ох українських установ і організацій, включно з отцями настоятелями. Відкрив сесію молитовною парою української католицької церкви о. Ярослав Шуст. Від української православної парафії був присутній отець Анастолі Яковченко.

А. Фалько повідомив присутних про заснування стейтвонного Ад Гок комітету для відзначення жертв голоду, а потім подав порядок сесії, що присутні прийняли без змін. До президії засновуючих зборів вибрано Анастолі Фалька, предсідником, а Рому Гайду — секретарем. Після виписання цілей комітету було рішення запланувати ряд акцій для вшанування жертв штучного голоду, щоб пригати українській громадськості про ці трагічні події в Україні, та понайти омити з цієї трагедією американське довілля.

Василь Пелешук, голова Відділу УККА, поінформував, що стейтвий УККА запланував на 17-го квітня засідання для підготовки стейтвонного вшанування великого голодомору України, й запропонував, щоб комітет в Бриджпорті оформити на основі українських парафій та УККА. Предсідник А. Фалько пропонував, щоб комітет для відзначення штучного голоду в Україні був всегромадський і щоб УККА входив в цей комітет на рівні інших членів організації. Збори й голова УККА прийняли це рішення одностайно.

Наступні пропозиції були подані для вшанування же-

ртв голоду: Богослужба міжконфесійна в Сикрет Гарт університеті для широкої публіки; Вечір споминів для соборної української громади для поучення дітей, садження дуба (дубів) в пам'ять жертв; виставка з відомлення про голод в Україні з „Нью Йорк Таймсу”, „Чикаго-Трибун” із 1932—1933 рр. по середніх і вищих школах Бриджпорту.

Наступні збори, що відбулися 20-го квітня в тій самій залі, затвердили ці пропозиції. Було поінформовано, що парафія Святої Тройці винайняла автобус до Банд Бруку на день 15-го травня, щоб взяти участь у жалобних відправах. Парох Ярослав Шуст повідомив, що Владика Василь Лостен припоручив, щоб того самого дня відправляти Службу Божу і панакхиди в українських католицьких церквах.

В очі „різні” присутні обговорювали різні справи суттєво та доцільно для добра нашої з'єднаної громади. Було вибрано Всегромадський комітет і його управу на терені Бриджпорту в такому складі: голова — Анастолі Фалько, заступник — Василь Пелешук, секретар — Христия Сливинський, скарбник — Ярослав Гур, вільний член — Рома Гайда. У комітет увійшли всі отці як почесні голови. А голови організацій чи установ є членами Всегромадського комітету.

Збори закінчили молитвою отця Анастолі Яковченка.

Всегромадський Комітет вшанування жертв голоду в Україні

REAL ESTATE
FOR SALE — KERHONKSON, N.Y.
1) 4 bedroom house — 2 acr. — \$67,000.00
2) 3 bedroom house, view — \$45,000.00
3) 10 rooms — 2 acr. — \$22,000.00
4) 25 subdivided acr. — \$35,000.00
(914) 626-3551
N. SURAWY — BROKER

FUNERAL DIRECTORS

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ
FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNERNEY
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦІ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Телеф. (201) 372-0468

ROSE-HILL MONUMENTS

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУП

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХУ В ГЕМПТОНБЕРГУ, НЮ ЙОРК.

Granite • Marble • Bronze